

KOOLIVÄGIVALD: Pelgulinna keskkoolis kustutas jõhkrutseja sigareti esimese klassi poisi hamburgerisse

Suured poisid teevad elu põrguks

Kui koolikell viimasest tunnist välja heliseb, tormavad Tallinna Pelgulinna keskkooli väiksemad õpilased riiehoiust jopesid selga haarates majast välja nii kiiresti kui jalad võtavad. Kannul hirm vägivaldsete teismelistest koolivendade ees.

KRISTEL KIRSS

Pelgulinna keskkooli algklassilapsed kannatavad päevast päeva mõnede viienda-kuuenda klassi poiste jõhkrate tegude all. Vanemad on palunud lastel vahetundides rohkem silma peal hoida, kuid õpetajad tunnistavad oma võimetust vägivaltatsetejaid korrale kutsuda.

Eesti Päevalehele koolivägivaldast rääkinud vanemad ei soovinud oma nime avaldada, sest kardavad, et kui õpetajad saavad konkreetsetest rahulolematutest teada, hakkavad nad nende lapsi taga kiusama. Õpilaste nimed on muudetud, et kaitsta neid kiusajate veelgi suurema nahatäie eest.

Mõnitavad tualettruumis

Alles esimest aastat koolis käiv Sten rääkis, et on kõvasti haiget saanud. Ta on vahetundides korduvalt kukkunud ja komistanud mõne vanema koolivenna ette pandud jalataha. Steni sõnul löövad suuremad poisid neid kuhu juhtub – ka pähe ja selga.

"Kui õpetajale sellest rääkida, ütleb ta, et ärge siis minge sinna suurte poiste juurde. Aga nad tulevad ju ise vahetunnis meie juurde." Oma vanematele pole Sten koolis valitsevast vägivallast veel midagi rääkinud, sest kardab neid närvi ajada.

"Mind pole veel löödud, aga minu

venda löödi küll," usaldas kolmanda klassi poiss Rivo. "Üks poiss võttis mu vennalt raha ära ega andnud seda enam tagasi," lisas ka Tõnis. "Vahel nad löövad väiksemaid ja panevad neid kappi kinni. Need peksjad arvavad, et on jõe kõvad kutid," teadis Raul.

Vahetunni kõige suuremaks katsumuseks on väikestele poistele tualetis käimine. Suured poisid, kes kogunevad sinna suitsetama, ei luba väiksematel tualetti kasutada või kui lubavadki, siis mõnitamise ja võmmude saatel. Ühe esimese klassi poisi ema sõnul tiritakse tema poega sageli nokust. "Ma olen õpetajale sellest rääkinud, aga ta ei usu mind ega minu poega," kurtis ta.

Sten rääkis, et kui neid ühel vahetunnil pissile ei lasta, proovivad nad pärast järgmist tundi uuesti. Kui siis ka ei õnnestu, küsivad tunnist välja.

Üks ema lisas, et tema poeg hakkaski hirmust suurte poiste ees ainult tundide ajal tualetti küsima. Esmalt sai ta selle eest õpetajalt noomida, lõpuks lihtsalt ei lubatudki teda enam tunnist välja.

Peaga vastu sein

Lapselast hommikuti kooli saatev vanaema rääkis, et nägi, kuidas umbes 5.–6. klassi poisid koolimaja uksest sisenenud väiksematele õpilastele võmme kuklasse jagama hakkasid. Eaka naise keelamised tegid poistele vaid nalja.

Ühe esimeses klassis õppiva poja isa sai kiusamisele Pelgulinna koolis jälile, kui tema poiss ühel õhtul koolist tulles peavalu kurtis. "Kui uurisin, mis võiks peavalu põhjus olla, rääkis poeg mulle, kuidas vanemate klasside poisid teda ja tema eakaaslasti peaga vastu seinatavad," oli mees šokeeritud.

Ajakirjanduse poole otsustas isa pöörduda pärast seda, kui vanemate klasside poisid tema poja koolisööklast ostetud hamburgeri vahele suitsukoni ära kustutasid.

"Ma rääkisin ka klassijuhatajaga, aga tema kurtis, et käed jäävad lühikeseks," rääkis isa. "Ma ei tea

enam, kuidas oma last selliste rünnakute eest kaitsta. Kas tõesti aitaks vaid omakohus?"

Kolmanda klassi poisid loodavad, et ühel päeval on nad suured ja tugevad ning suudavad end ise kiusajate eest kaitsta. "Kehalise kasvatuse tunnis teeme kõhulihastele häid harjutusi – need teevad tugevaks," teatas Raul. Poisi sõnul on praegu õnneks koolis siiski mõned keskkooliõpilased, kes kiusamist pealt nähes sekkuvad ja ründajate bande laiali ajavad. "Üks suur poiss käis meie klassi ees vabandamas ka," meenus Rivole õpetaja sekkumine.

Esimese klassi poisid leiavad, et vägivaltatsetejate vastu tuleks võidelda samade relvadega. "Neid tuleks samamoodi vastu kiusata," arvas Sten.

Kool ei suuda lapsi kaitsta

Pelgulinna keskkooli direktor Ants Luukas tõdes, et osalt võib vanemate jutt isegi õige olla. "Tõuklemist ja rüselemist tuleb igas koolis ja tänavalgi ette," ütles direktor. "Samas ei saa suitsukonisid küll keegi teisele söögi sisse visata, sest õpetajad on sööklas ja näevad, mida seal tehakse."

Luukase sõnul pole praegu võimalik esimese klassi laste kaitseks suurt midagi ette võtta. "Kuid järgmisest aastast hakkavad esimesed klassid õhtuses vahetuses käima," lubas direktor.

Kuigi direktor on teadlik koolis toimuvast, pole vahetundide ajal koridorides korrapidajaõpetajaid ega korda hoidvaid õpilasi. Luukase hinnangul pole selle mõtet: "Äraproovitud võimalus, üks inimene ei näe midagi." Tulevikus võiks ehk koolil oma turvamees olla, et kaitsta kooli nii sisemise kui ka välise vägivalda eest, arutles ta.

Samal ajal kui direktor räägib tulevikust, mõtlevad mitmed vanemad koolivahetusele. "Poole aasta pealt ei tahaks küll kooli vahetama hakata, aga mis teha, kui laps ei taha enam kooli minna," ütles esimese klassi poisi isa.

Tallinna Pelgulinna keskkooli algklassilapsed lahkuvad pärast viimase tunni lõppu kiiresti koolimajast, et mitte vägivaldsetele koolivendadele ette jääda.

PRIIT SIMSON

Õpetaja peab märkama

AET LASS, HAILI ÕLLEK

psühholoogid

Õpetaja saab õpilaste hoia- kuid muuta ja kujundada. Tema asi on ka see, mis vahetunnis toimub. Ta ei tohiks end klassiukse taha sulgeda, kui näeb, et poisid koridoris kaklevad.

Lapsi lepitades ja probleemi lahendades tuleks vältida targutamist ja tänitamist. Viimane lööja või vahelejäaja ei pruugi olla süüdlane. Pigem võiks arutleda, mis juhtus ja miks nii juhtus, kas tuli võnuks ka teitsiti kui rusikatega vehkides lahendada.

Kui õpilaste vahel toimuvad kokkupõrked, ei ole probleemi eitamisest kasu. Midagi saab alati teha ja peab tegema, et vägivalda peatada. Muidu võib juhtuda, et need lapsed, kes on saanud tunda jõhkrat ülekohut ja vägivalda, võivad hakata omakorda liiga tegema endast nõrgematele.

Vahetunnivägivalda saab ka ära hoida, kui üritada pausid tundide vahel huvitava- maks muuta, pakkudes erinevaid tegevusi.

Koos õpetajatega saavad vägivallale piiri panna ka vanemad. Lapse näost, olekust ja käitumisest paistab kiusamine ja vägivalla all kannatamine kohe välja. Enamusel juhtudel kannatab ka õppimine ja laps ei taha enam kooli minna. Kui last on löödud, näeb tähelepanelik vaataja ka väliseid märke.

Kui laps usaldab oma loo, võiks teda toetades rahulikult juhtunut koos analüüsida – mis võis olla kaasõpilaste rünnaku põhjuseks, kuidas oleks saanud seda vältida. Tasuks ka ette mõelda, mida teha siis, kui rünnakud korduvad, kellelt abi paluda.

Korduvalt kiusamise ohvriks langenud lapse vanem võiks ise vestelda õpilase või õpilastega, kes last kiusasid, mõnitasid või peksid. Vestlus on tulemuslik, kui see kujuneb tõsiseks kõneluseks, mil hääletoon on korralekutsuv ja vanem ei lase oma emotsioonidel kontrolli alt väljuda. Füüsiline vägivald teise inimese või lapse vastu on täiesti lubamatu.